

Makroetika x mikroetika

- rozlišení IE na makro- a mikroetiku provedl John Ladd
 - **mikroetika** - prakticky a aplikačně orientovaná etika, závislá na oblasti aplikace. Většinou etika specializovaná (lékařská, knihovnická, infromatická..), řeší problémy vznikající uvnitř konkrétních skupin profesionálů
- souvisí s vlastní informační prací a individuálním chováním (např. ochrana soukromí, duševního vlastnictví apod.)

Makroetika x mikroetika

- **makroetika** - problémy různých skupin profesionálů ve vztahu ke společnosti. Makroetické problémy souvisí s dopady inf. technologií na společnost (např. digital divide, zranitelnost inf. spol. apod.)
 - posuzuje normy, praktiky, instituce, zákony, které jsou budovány na základě mikroetiky
- **jiné pojetí:** makroetika: posuzuje povahu jednání, otázka na základě čeho lze rozlišovat morálně dobré a špatné, nezávislá na konkrétním oboru

Etická hodnota informace

- IE jako makroetika: Posun od etiky lidských aktivit zabývajících se informacemi k etice informace samotné a zní vyplývajících zásad
- **infosféra:**
- definice: prostředí tvořené souborem všech informačních entit, informačních procesů a jejich vlastností a vztahů

Etická hodnota informace

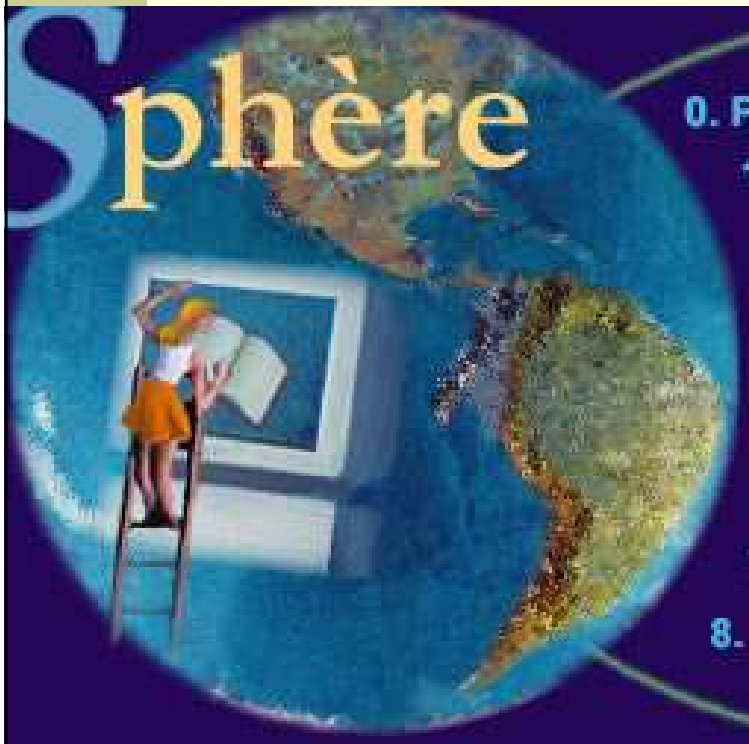
charakteristika:

- zahrnuje informace kulturní, biotické a abiotické
- obsahuje jistý stupeň uspořádanosti
- k vytvoření a zachování je potřebná energie
- bez energie může docházet k nevratným ztrátám informace
- entropie je opakem informačního bytí
- pružnost infosféry - je schopnost do určité míry obnovit původní stav uspořádání, vychýlený entropickými fluktuacemi

Etická hodnota informace

- **IE jako ontocentrická etika:**
- bytí informace je křehké - vyžaduje morální respekt a zavazuje k „morálnímu správce reality“
- minimální podmínkou morálního respektu je identifikace informační povahy entity

- ontocentrický postoj IE – základní hodnotou informační bytí
- hodnota je posuzovaná v termínech informace/entropie - vše co informačně existuje je dobrem, vše co způsobuje zánik informací a entropii je zlem

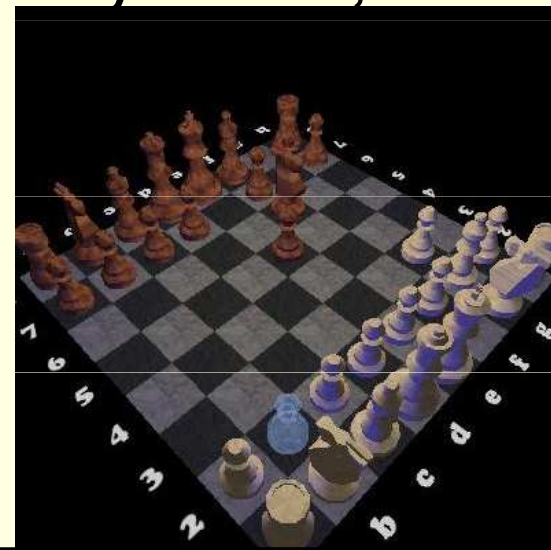
Etická hodnota informace

- platí ontologický princip rovnosti mezi všemi informačními entitami
- **vnitřní hodnota informace:**
- informační objekty jsou původci i subjekty morálního jednání, proto je jim přiznána vnitřní morální hodnota, ačkoliv může být zcela minimální
- informační objekt je podle Floridiho souborem konkrétních datových struktur a jejich konkrétního chování
- na rozdíl od tradičních etik má mrtvé lidské tělo jako informační objekt v IE vnitřní hodnotu a zasluhuje si respekt

Etická hodnota informace

- **kritika hodnoty informačních objektů** (K. E. Himma):
- informační objekt tvořený množinou propozic a pravidel chování popisujících reálný objekt je objektem abstraktním
- protože neexistuje identita mezi materiálním objektem a abstraktním objektem nemůže žádný materiální předmět nabývat hodnoty díky tomu, že je informačním objektem
- informační objekt nemusí mít svůj materiální protějšek v konkrétní věci

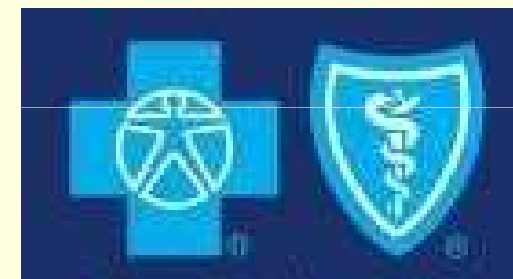

Etická hodnota informace

- **možné východisko:**
- Himma připouští, že materiální bytí dostačuje k přiznání minimální morální hodnoty
- v digitální ontologii je bytí informací a být znamená být digitální. Něco buď je (1) nebo není (0). Jde tedy stále o informační bytí
- minimální morální hodnotu mají konkrétní částičky informace, které mají fyzikální povahu – tj. utvářejí organizační strukturu materiálního nosiče
- objekty v rozsahu odpovídajícím míře jejich organizovanosti si zaslouhují odpovídající úroveň respektu

Etická hodnota informace

- **význam pro knihovny:**
- je makroetická IE příliš abstraktní a pro běžnou praxi nepodstatná?
- knihovníci se v knihovnických etických kodexech zavazují, že budou chránit a vylepšovat informační zdroje. IE nabízí zakotvení jejich morální hodnoty jako neživých objektů hodných našeho respektu a uctivého zacházení
- člověk limitován svou znalostí a IE je závislá na znalostech konkrétního jedince vzhledem k dopadům jeho činností na infosféru. Proto IE částečně závisí na vzdělávání

Zásady práce v infosféře

- **morální zákony pro práci v infosféře:**

L. Floridi formuloval 4 zákony:

0. V infosféře by neměla být způsobována entropie (nultý zákon)
1. Infosféra by měla být chráněna před entropií
2. Z infosféry by měla být odstraněna entropie
3. V infosféře by informační bohatství mělo být prosazováno jeho šířením (kvantita informací), zdokonalováním (kvalita informací) a obohacováním (rozmanitost informací).“

Zásady práce v infosféře

- **uplatnění morálních zákonů:**
- mravné jednání splňuje vždy nultý zákon + alespoň jeden z dalších zákonů ($0^1 \vee 0^2 \vee 0^3$).
- jednání naplňující pouze nultý zákon má nulovou morální hodnotu
- zákony 1-3 mají stejně hodnotný morální status
- každá aktivita způsobuje vzrůst entropie. Proto třeba pozitivně vyvažovat morální hodnotu.
- vyvažování: infosféra po ukončení činnosti musí být v lepším stavu, než před touto činností
přírůstek informace - způsobená entropie > 0